

ЮВІЛЕЙ ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА НАПрН УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА НАУМОВИЧА ДЕНИСОВА (до 80-річчя від дня народження)

Володимир Наумович Денисов народився 25 грудня 1937 р. у місті Києві. У 1961 р. закінчив юридичний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (нині — Київський національний університет імені Тараса Шевченка). З 1962 р. до 1964 р. працював науковим співробітником-консультантом науково-організаційного відділу Президії АН УРСР. У 1964 р. почав працювати в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України (Інститут), пройшовши шлях від аспіранта до завідувача відділу міжнародного права та порівняльного правознавства, змінивши на цій посаді всесвітньо відомого юриста-міжнародника, академіка НАН України В. М. Корецького.

В Інституті В. Н. Денисов підготував і захистив дві дисертації: у 1967 р. кандидатську дисертацію на тему «Объединенная Республика Танзания: очерк становления и развития национальной государственности», а в 1981 р. докторську дисертацію на тему «Правові системи країн Тропічної Африки, що звільнилися від британської колоніальної залежності» (науковий консультант — академік В. М. Корецький). При підготовці останньої Володимир Наумович як стипендіат Навчального та науково-дослідного інституту ООН (ЮНІТАР) працював у Центрі ООН з прав людини у Женеві, зокрема в бібліотеці (юридичному кабінеті) Палацу Націй. У своїх дисерта-

ційних дослідженнях науковець звернувся до проблематики, що була новою не тільки для вітчизняної юридичної науки, а й певною мірою і для порівняльного правознавства західних країн, насамперед колишніх метрополій. Його докторська дисертація стала першою в СРСР дисертацією, присвяченою правовим системам незалежних країн Африки, в якій висвітлювалася властива цим країнам строкатість і суперечливість правових систем, що зумовило виняткову складність їхніх форм і змісту.

Коли у 1984 р. пішов із життя академік НАН України В. М. Корецький, В. Н. Денисов очолив відділ міжнародного права та

порівняльного правознавства Інституту, зосередивши свою наукову увагу на міжнародному праві. Своєю діяльністю у науці міжнародного права він завоював високий науковий авторитет як в Інституті, так і серед юридичної громадськості в Україні та за її межами. Очолюваний Володимиром Наумовичем відділ зберіг своє значення одного з провідних в Україні центрів у сфері міжнародного права та порівняльного правознавства, досягнутого в період багаторічного керівництва ним В. М. Корецьким. Звання професора В. Н. Денисову було присвоєно у 1989 р., членом-кореспондентом НАПрН України його було обрано у 1996 р., почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України він отримав у 1999 р.

Володимир Наумович є автором понад 250 наукових праць, серед яких

індивідуальні та колективні монографії, підручники, збірники, статті тощо. До сфери його наукових інтересів належать проблеми: розвитку теорії та історії міжнародного права; взаємодії міжнародного права з внутрішнім правом держав; роззброєння; з'ясування специфіки соціальних та економічних прав людини як другого покоління прав людини; кодифікації міжнародної відповідальності держав; розвитку права міжнародної безпеки та міжнародного гуманітарного права. Професор В. Н. Денисов є відомим фахівцем із теорії та історії міжнародного права, права міжнародної безпеки, міжнародного гуманітарного права та порівняльного правознавства.

Зокрема, під його редакцією, авторством і співавторством було видано такі праці: «Объединенная республика Танзания: очерк становления и развития национальной государственности» (1969); «Республика Замбия: нарис державно-правового розвитку» (1971); «Системы права развивающихся стран. Становление и развитие национальных систем права развивающихся стран Тропической Африки, освободившихся от британского колониализма» (1978); «*Rechtssysteme in Entwicklungsländern*» (1981); «Международное сотрудничество государств в области прав человека» (1987); «Избранные труды В. М. Корецкого» (у двох томах, 1989); «Злочини нацистів на Україні. 1941–1944. Збірник документів» (англ. мовою, 1989); «Идеи мира и сотрудничества в современном международном праве. Сборник трудов, посвященных 100-летию со дня рождения В. М. Корецкого» (1990); «Правовые проблемы разоружения в ракетно-ядерную эру» (1990); «Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве» (1992); «Суверенітет України і міжнародне право» (1995); «Правова охорона культурних цінностей. Збірник міжнародних документів» (1997); «Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України» (2006) та ін.

Протягом своєї наукової діяльності В. Н. Денисов неодноразово у складі урядових делегацій брав участь у низці міжнародних конференцій і форумів, а саме: Дипломатичній конференції з підтвердження та прогресивного розвитку міжнародного гуманітарного права, що застосовується у період збройних конфліктів (м. Женева, Швейцарія, 1974 р., 1975 р., 1977 р.); Семінарі ООН з питань національних і місцевих установ, що займаються правами людини (м. Женева, Швейцарія, 1974 р.); Спеціальній комісії з юрисдикції визнання та забезпечення іноземних судових рішень з цивільних та комерційних справ Гаазької конференції з міжнародного приватного права (м. Гаага, Нідерланди, 2004 р.) та в прийнятті і підписанні на 20-й Дипломатичній сесії Гаазької конференції відповідної Гаазької конвенції (м. Гаага, Нідерланди, 2005 р.); XXIV сесії Комісії зі збереження морських живих ресурсів Антарктики (ККАМЛАР) (м. Гобарт, о. Тасманія, Австралія, 2004 р.); робочій групі з питань навігаційно-гідрографічного забезпечення безпеки мореплавства Підкомісії з питань функціонування Чорноморського флоту Російської Федерації та його перебування на території України Українсько-Російської міждержавної комісії (з 2008 р., м. Київ, м. Москва).

У 1989 В. Н. Денисов очолив Організаційний комітет зі створення Української асоціації міжнародного права і був обраний її віце-президентом та головним редактором «Українського щорічника міжнародного права» (перші видання побачили світ у 2007 р. та 2008 р.). Він є членом Спільки юристів України та іноземним членом Російської асоціації міжнародного права (з 1991 р.). Входить до складу Комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права (з 2012 р.). У складі групи наукових експертів Міністерства закордонних справ України брав участь у розробці концепції підготовки до

видання «Зібрання чинних договорів України 1990–2000 рр.».

Великі зусилля він спрямовує на підготовку науковців вищої кваліфікації. В. Н. Денисов був науковим консультантом докторських дисертацій із міжнародного права низки українських і зарубіжних юристів-міжнародників, зокрема: В. І. Євінтова, В. І. Муравйова, М. М. Микієвича, О. М. Шемякіна, Діба Акаві (Ізраїль), Л. Гусейнова (Азербайджан), а також науковим керівником понад 30 кандидатів наук із міжнародного права та порівняльного правознавства, здійснив підготовку наукових кадрів — юристів-міжнародників Чернівецького та Львівського університетів. Із часу створення у 1993 р. першої експертної ради з юридичних наук Вищої атестаційної комісії України (нині — Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України) В. Н. Денисов є беззмінним її членом, представляючи в ній науку міжнародного права. Ним розроблений паспорт спеціальності 12.00.11 «Міжнародне право», згідно з яким в Україні здійснюється захист дисертаційних праць. Володимир Наумович — член експертної ради з юридичних наук Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України. Важливою сферою його діяльності є участь у роботі спеціалізованих вчених рад, а саме: член (із 1981 р.) та заступник голови (з 1993 р.) вченої ради при Інституті, член вчених рад при юридичному факультеті та Інституті міжнародних відносин Київського національного

університету імені Тараса Шевченка (у різні роки), Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого (нині — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого) (1994–1988 рр.), Інституту законодавства Верховної Ради України (з 2005 р.), Бакинському державному університеті (з 1997 р.).

Свою наукову діяльність В. Н. Денисов поєднує з викладанням міжнародного права у вищих навчальних закладах України, зокрема: Інституті міжнародних відносин Київського університету (1989–2003 рр.); Національній академії Служби безпеки України (з 2000 р.); та Київському університеті права НАН України (з 2009 р.).

Невтомна праця В. Н. Денисова відзначена низкою державних і громадських нагород. Він є лауреатом премії НАН України ім. М. П. Василенка за цикл праць «Міжнародне право і світовий порядок: пошук моделей розвитку» (1992 р.); лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки за участь у створенні багатотомної «Юридичної енциклопедії» (2004 р.) та премії Ярослава Мудрого Національної академії правових наук України за участь у роботі над VIII томом «Міжнародне право» багатотомної «Антології української юридичної думки» (2005 р.).

В. Н. Денисов, разом з академіком НАН України Ю. С. Шемшученком, є головним редактором тритомної «Енциклопедії міжнародного права», перший том якої побачив світ у 2014 р.

Наукова рада та Редакційна колегія юридичного журналу «Право України» щиро вітають шановного Володимира Наумовича Денисова — члена Редакційної колегії нашого журналу з ювілейною датою та бажають доброго здоров'я, благополуччя, творчих сил на подальшу плідну працю та усіляких життєвих гараздів на багаті літа!